

QenA's m.b.t. de BVOV en TVOV

Versie: 1-12-2023

Bij dit document behoren 3 bijlagen die eveneens op de DOVA-site zijn geplaatst

Inleiding

Dit document bevat in willekeurige volgorde vragen van vervoerders en decentrale overheden over de regelingen SPUK van de BVOV en TVOV en door IenW gegeven antwoorden, zoals besproken in de werkgroep Verantwoording (en Uitvoering). Deze lijst wordt regelmatig geüpdated. Vragen n.a.v. de lijst kunnen worden gesteld aan Rob Rijnhout (Rijnhout@hypercube.nl en rob.rijnhout@minienw.nl) en Jan Willem Kuil (janwillem.kuil@atosborne.nl en janwillem.kuil@minienw.nl).

Vraag 1. Floriade besloten vervoer BVOV en TVOV

Worden inkomsten van gemeenten en reizigers van besloten vervoer buiten beschouwing gelaten bij het bepalen van de opbrengsten in het kader van de BVOV 2022?

Antwoord

Bij de Floriade (april-november 2022) gold dat volgens het concessiecontract met gemeente Almere Keolis preferred supplier was voor dit besloten vervoer.

- Het betrof pendelvervoer zonder interferentie met regulier OV.
- De plaatsbewijzen zijn normaliter niet het in ov geldig.
- Men heeft volledig gescheiden administraties voor kosten en opbrengsten.

De BVOV is alleen bedoeld voor onder concessie gereden openbaar vervoer. Bij besloten vervoer is daarvan geen sprake: de kosten van het vervoer maakten geen onderdeel uit van de referentiekosten. Ook de opbrengsten ervan worden niet in aanmerking genomen.

Vraag 2. Verwerking van Hernieuwbare Brandstofeenheden¹ (HBE) bij de BVOV en TVOV

Kunnen in het kader van de beschikbaarheidsvergoeding tussen 1 februari 2021 en januari 2022 de opbrengsten van handelbare HBE's (hernieuwbare brandstofeenheden) als korting worden verantwoord op de brandstofkosten?

Toelichting: Tot 1 februari 2021 en na 1 februari 2022 werden de rechten op handelbare HBE's, direct verrekend op de factuur van de geleverde Hydrotreated Vegetable Oil (HVO). De rechten werden hierbij niet bijgeschreven op de HBE-rekening van Arriva. De opbrengsten vanuit deze HBE's worden conform de geldende richtlijnen jaarverslaggeving in de statutaire jaarrekening verantwoord als korting op de brandstofkosten.

In de tussenliggende periode 1 februari 2021 tot 1 februari 2022 was er een andere afspraak met de leverancier. Toen werden de rechten in de handelbare HBE's bijgeschreven op de HBE rekening van Arriva. Arriva heeft deze bijgeschreven handelbare HBE's ofwel verkocht aan de leverancier van de HVO diesel ofwel verkocht aan andere partijen. Vanwege het feit dat de handelbare HBE's worden bijgeschreven op de HBE rekening van Arriva en vervolgens door Arriva worden verkocht is op basis van de richtlijnen jaarverslaggeving sprake van een verkooptransactie. Met als gevolg dat de verkoopopbrengst in de statutaire jaarrekening dient te worden verantwoord onder overige omzet.

¹ [Marktmechanisme en HBE's | Algemeen Energie voor Vervoer 2022-2030 | Nederlandse Emissieautoriteit](#)

Dit leidt bij de bepaling van de BVOV 2021 en de BVOV 2022 (voor de maand januari) tot een mismatch tussen opbrengsten en kosten. De brandstofkosten zijn hoger, omdat de prijs van HVO diesel hoger is dan de prijs van de traditionele diesel. En de opbrengst van de verhandelde HBE's wordt als omzet in mindering gebracht op de beschikbaarheidsvergoeding.

Antwoord

De opbrengst van verhandelbare HBE's mag niet als korting op de brandstofkosten worden verantwoord. De accountant keurt deze wijze van administreren niet goed. Die ziet enerzijds brandstofkosten en anderzijds opbrengsten uit verhandelbare HBE's.

Vraag 3. Parkshuttle afwijking referentiekosten BVOV

Is het toegestaan om bij de Parkshuttle in plaats van de geïndexeerde kosten van referentiejaar 2019 (conform de regeling), als referentie de begrote kosten uit de aanbesteding, geïndexeerd naar 2019 met de in de concessie geldende LBI-index te hanteren.

Toelichting: In 2019 werd de parkshuttle deels nog met het "oude systeem" gereden dat reeds volledig was afgeschreven. In 2021 zijn de nieuwe shuttles reeds gedeeltelijk afgeschreven (op grond van een brief van de concessieverlener over de boekwaarde bij einde concessie).

Normaalgesproken is het referentiejaar 2019 en dit is ook in 2020 zo aangehouden omdat de werkelijke situatie in 2020 nog redelijk vergelijkbaar was. De situatie is in 2021 écht veranderd: De werkelijke afschrijvingskosten liggen in 2021 significant hoger dan in 2019.

Antwoord

Het is niet toegestaan om in plaats van de kosten van referentiejaar 2019 (conform de regeling), als referentie de begrote kosten uit de aanbesteding, geïndexeerd naar 2019 met de in de concessie geldende LBI-index te hanteren. Het verzoek past niet in de regeling.

Voorafgaand aan de vaststelling van de regeling is bij alle vervoerders nagevraagd in welke gevallen en voor welke omvang de kosten in 2021 relevant af zouden wijken van 2019. Transdev heeft toen alleen gewezen op Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord i.v.m. invoering van elektrische bussen.

Uit de OV-monitor blijkt dat de kosten in 2021 stijgen. Echter de exploitatiebijdrage van MRDH blijft constant. Vraag is waarom de concessieverlener geen reden heeft gehad om het nieuwe vervoersysteem (en de migratie daarnaartoe) van een hogere subsidie te voorzien, waarom er niet is voorzien in migratiekosten en waarom er in 2021 niet is afgeschaald, terwijl de regeling dit toeliet.

Vraag 4. Verduidelijking bonusverbodsregeling BVOV 2021, BVOV 2022 en TVOV 2023

1. Kan worden verduidelijkt op welke personen de bonusverbodsregeling in de BVOV 2021 en BVOV 2022 is gericht?

2. Kan het begrip Nederlandse entiteit worden verduidelijkt?

Toelichting: Met name het begrip "Nederlandse entiteit" zorgt ervoor dat de voorwaarden voor de BVOV (o.a. door de accountant) o.i. te ruim worden opgevat.

Antwoord

Voor de BVOV 2021 is m.b.t. de bonusregeling het volgende opgenomen:

Artikel 6, lid 6: Er wordt geen beschikbaarheidsvergoeding verstrekt indien in of naar aanleiding van het jaar 2021:

- a) bonussen worden verstrekt aan de raad van bestuur, bestuur en directie binnen een Nederlandse entiteit"

lenW staat op het standpunt dat deze regeling inhoudelijk gelijk moet worden geïnterpreteerd als de bonusregeling in de SPUK BVOV 2022 en TVOV 2023:

Artikel 6, lid 6: Er wordt geen beschikbaarheidsvergoeding verstrekt indien in of naar aanleiding van het jaar 2022:

- a. bonussen worden verstrekt aan de Raad van bestuur en directie binnen een Nederlandse entiteit die belast is met de uitvoering van de concessies voor het openbaar vervoer in Nederland en die deel uitmaakt van de groep waar het vervoerbedrijf deel van uitmaakt als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

In de toelichting in de SPUK bij artikel 6 wordt het volgende opgenomen: Het uitkeren van bonussen aan medewerkers met een beleidsbepalende functie - de Raad van bestuur of directie - is niet toegestaan.

Deze tekst is in lijn met de technische notitie 2022: "Vervoerders keren in de subsidiabele periode van 2022 dan wel naar aanleiding van de resultaten van de subsidiabele periode van 2022 geen bonussen uit aan hun Raad van Bestuur en directie (Raad van Bestuur en directie binnen een Nederlandse entiteit die belast is met de uitvoering van de Nederlandse ov-concessies én die deel uitmaakt van de groep waar het vervoerbedrijf deel van uitmaakt als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek)."

De aanpassingen in de SPUK BVOV 2022 maken duidelijk dat de voorwaarden voor de BVOV 2022 reiken tot de Nederlandse ov-concessies en niet daarbuiten. Door deze aanpassing gelden de voorwaarden niet voor een Nederlandse entiteit die geen betrekking heeft op een Nederlandse ov-concessie. Tevens wordt expliciet gemaakt dat alleen entiteiten worden meegenomen die gerekend worden tot de groep. Dat geldt bijvoorbeeld niet voor entiteiten waarin weliswaar een (beperkt) belang gehouden wordt, maar waar geen feitelijke zeggenschap over bestaat. In dit geval is het namelijk ook niet mogelijk om bonussen te beïnvloeden. Verder wordt helder dat de bonusregeling in de BVOV alleen betrekking heeft op leden van de Raad van bestuur of directie.

In afwijking van de SPUK BVOV 2021 is het meer algemene woord "bestuur" weggelaten. Het gaat hier om een verduidelijking en niet om een inhoudelijke wijziging ten opzichte van de regeling 2021.

Vraag 5. Behandeling overheidssubsidies BVOV

Onder welke voorwaarden kunnen bij de BVOC 2021 BVOV 2022 en TVOV 2023 overheidssubsidies buiten beschouwing blijven?

Toelichting: Voorbeelden van bedoelde overheidssubsidies zijn MDIEU, de regeling versnelling verduurzaming ov en de Tijdelijke uitvoeringsregeling stimuleringsmaatregelen Transitieprogramma OV en corona.

Antwoord

Zowel voor de BVOV 2021, 2022 en TVOV 2023 geldt dat dit is toegelaten indien de kosten die door de opbrengsten van deze subsidie gedekt worden, eveneens aan de berekening voor de BVOV/TVOV onttrokken zijn. Zo wordt voorkomen dat de BVOV een vergoeding biedt voor betreffende kosten. De kosten waaraan de subsidie tegemoetkomt zijn bij aanvraag en verantwoording van de BVOV in ieder geval geen onderdeel van de opgave van de feitelijke kosten tijdens de subsidiabele periode. In het geval de gesubsidieerde kosten ook onderdeel zijn van de referentiekosten, worden ze ook daaruit weggelaten ten behoeve van de berekening van de BVOV.

Dit geldt ook voor de regeling 2021. De voorziening past namelijk onder de bestaande ruimte om in geval van 'volledige bekostiging', betrokken kosten en opbrengsten buiten beschouwing te laten bij berekening van de BVOV. De regelingen 2022 en 2023 kennen een meer uitgebreide toelichting op 'volledige bekostiging' maar is op dit punt niet anders dan de regeling 2021. De beschrijving in de Technische notitie 2022 en 2022 luidt als volgt:

TN pag. 28 SPUK: Overheidssubsidies (waaronder bekostiging door veelal concessieverleners) voor projecten of activiteiten mogen buiten beschouwing blijven mits ook eenzelfde hoeveelheid kosten die vervoerders voor die activiteiten maken, evenzeer buiten beeld van de BVOV 2022 blijven (zie paragraaf 3.1). De subsidie die niet in mindering gebracht wordt, betreft daardoor steeds een tegemoetkoming aan kosten die ook niet door de BVOV vergoed worden. Het gaat om volledige bekostiging van onderdelen van de referentiekosten zoals genoemd in de voorbeelden van paragraaf 3.1 of om een tegemoetkoming voor nieuwe kosten. Voorbeelden daarvan zijn:

- MDIEU: voor meerkosten gemaakt voor het faciliteren van sectorale maatwerkafspraken betreffende duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden;
- De regeling versnelling verduurzaming OV die zich richt op de meerkosten voor het exploiteren van zero-emissievoertuigen (in plaats van diesel en gas als brandstof);
- De Tijdelijke uitvoeringsregeling stimuleringsmaatregelen Transitieprogramma OV en corona richt zich op de meerkosten als gevolg van Invoering Nieuwe Betaalwijzen, Transformatie arbeidsmarkt, Versnellingsmaatregelen, lokaal maatwerkvervoer en ketenmobiliteit.

Er kan maar één subsidie voor één en dezelfde kostenpost buiten beschouwing blijven in de berekening van de BVOV. Indien een overheidssubsidie niet in mindering gebracht wordt op de bvov, stelt dat eisen aan de administratie voor de verantwoording. Zowel de (meer)kosten waar de subsidie voor bedoeld is als de subsidie zelf, blijven buiten de referentie- en feitelijke kosten en opbrengsten bij aanvraag en/of verantwoording van de bvov. Bedoelde (meer)kosten en subsidie zijn gelijk in omvang.

Er is een transparante en inzichtelijke administratie beschikbaar van betreffende (meer)kosten en subsidie. Deze administratie is onderwerp van het controleprotocol dat de accountant van de concessiehouder uitvoert. Naar verwachting moet deze administratie reeds beschikbaar zijn omdat immers ook de subsidie verantwoord moet worden.

Vraag 6. Verwerking van correcties en nagekomen posten

Hoe moet worden omgegaan met nagekomen posten en correcties nadat de accountant een verklaring heeft afgegeven bij de jaarrekening en deze is vastgesteld. Welke versie van de jaarrekening dient gebruikt te worden bij de verantwoording BVOV?

Toelichting: Het afkapmoment voor verantwoording door de vervoerder is het einde van het betreffende BVOV-jaar. Op basis van de dan bekende gegevens wordt een accountantsverklaring gevraagd en wordt de BVOV jaar t, uiteindelijk pas eind december het jaar t+2 definitief vastgesteld door lenW. Nagekomen posten (bijv. opbrengsten van abonnementen) rollen voor zover ze bekend zijn door in de BVOV van het jaar erop en nu in de TVOV van het jaar erop.

Antwoord

lenW gaat ervan uit dat de vervoerders een onderbouwde systematiek hebben om te komen tot een zo nauwkeurig mogelijke inschatting van nagekomen posten (waaronder bijvoorbeeld de opbrengsten uit abonnementen). In het kader van de jaarrekeningcontrole zal de accountant deze beoordelen. Deze werkwijze gold voor corona en is in de BVOV-periode voortgezet. Zo wordt het matchingsprincipe zo goed mogelijk gevolgd.

De BVOV-verantwoording en de controleverklaring worden later afgegeven dan de verklaring bij de jaarrekening. Ook is er sprake van een andere materialiteit. De accountant zal de inschatting van de nagekomen posten nog eens beoordelen en beoordelen of deze van materiële invloed zijn op BVOV-verantwoording.

Tot de datum van de verantwoording/controleverklaring van de BVOV is het punt van eventuele nagekomen posten afgedekt. De verantwoording wordt daarmee 'definitief' en daarna in de praktijk niet meer aangepast. Het is evenwel onvermijdelijk dat er soms sprake is van nagekomen posten (zowel positief als negatief). Dat er in enig jaar niet meer doorgeschoven kan worden naar een opvolgend jaar, is onderkend.

De DO's hebben in hun BVOV-beschikkingen richting de concessienemers, een termijn opgenomen voor het indienen van de BVOV-verantwoording met controleverklaring. De DO's kunnen deze termijn opschuiven zolang deze maar past in de planning voor de jaarrekening van de DO's. Het is wellicht efficiënter om de controle van subsidieverantwoordingen kort na afloop van de periode en de jaarrekeningcontrole uit te voeren. Het is aan de DO's en vervoerders om te bepalen of de toegenomen zekerheid opweegt tegen wellicht wat hogere controlekosten. lenW is hierin geen partij.

Vraag 7. Kosten pre-pensioenregeling RET

Kan de bijdrage van RET aan de pre-pensioenregeling in 2021, in de berekeningsgrondslag van de BVOV worden meegenomen?

Antwoord

Nee, want de BVOV is o.a. gebaseerd op de geïndexeerde referentiekosten 2019. De feitelijke kosten in 2021 spelen alleen een rol bij de rendementstoets. De hogere kosten in 2021 kunnen echter wel worden gefinancierd door verder afschalen mits daar met toestemming van de concessieverlener ruimte voor is. Mocht dat niet zo zijn dan is er nog de toezegging van de concessieverlener dat het concessieresultaat in 2021 break-even gemaakt zal worden middels een eenmalige aanvullende uitkering.

Vraag 8. Afschaling bij TVOV 2023

Is afschaling toegestaan bij gebruik van de TVOV 2023?

Antwoord:

Dit is de verantwoordelijkheid van de concessieverlener. De TVOV stelt geen kwantitatieve eis aan het aanbod, maar de concessieverlener moet wel een verklaring afgeven dat er in 2023 sprake is geweest van voldoende betrouwbaar en veilig OV. Concessieverleners moeten ook een plan indienen, uiterlijk 1 april '23 waarin aannemelijk wordt gemaakt dat in 2024 de kosten en baten in evenwicht zijn gekomen. Het plan moet zekerheid bieden dat in 2024 niet opnieuw een rijksbijdrage nodig is en dat we terugkeren naar de normale verhoudingen in het OV.

Vraag 9. SiSa verantwoording en concurrentiegevoelige informatie

Op welke wijze kan de SiSa-verantwoording worden vormgeven, zonder dat specifieke concurrentiegevoelige informatie per concessie wordt gedeeld?

Antwoord:

Om te voorkomen dat concurrentiegevoelige informatie beschikbaar komt, vinden DO's en vervoerders het onwenselijk om specifieke data op het detailniveau van concessies te vermelden in het jaarverslag van de decentrale overheid; dit is immers publiekelijk beschikbaar. Daarom is in de Werkgroep Verantwoording BVOV/TVOV tussen de decentrale overheden en vervoerders de volgende procedure en op te nemen tekst afgesproken (zie verder).

Door een misverstand bij Bzk is deze niet opgenomen in de SiSa-invalwijzer 2022. In de SiSa-verantwoording 2023 heeft Bzk besloten geen tekst op te nemen. Bij de verantwoording BVOV 2020 en 2021 via SiSa is inmiddels vastgesteld dat accountants van DO's, voor zover bij lenW bekend, geen bezwaar hadden tegen deze werkwijze. De wijze waarop hiermee wordt omgegaan is de verantwoordelijkheid van de decentrale overheid; lenW is hierin geen partij.

De volgende procedure en op te nemen tekst kan worden gehanteerd:

1. Om te voorkomen dat concurrentiegevoelige informatie beschikbaar komt, neemt de decentrale overheid in haar jaarverslag op dat SISA gegevens voor de Regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV-concessies 2023, niet per concessie, maar getotaliseerd worden vermeld. Indien een decentrale overheid slechts rapporteert over één concessie, worden de SiSa indicatoren in de SiSa-bijlage in het jaarverslag niet ingevuld. Overigens laat dit onverlet dat de jaarrekeningcontrole die tevens de SiSa-bijlage bij de jaarrekening van de DO omvat, ook de niet (volledig) vermelde indicatoren) betreft.
2. De decentrale overheid levert de gegevens op concessieniveau via het CBS aan door middel van het excelbestand Sisa-bijlage verantwoordingsinformatie 2024 aan lenW zodat lenW de specifieke uitkering kan vaststellen;
3. De decentrale overheid neemt in de aanbestedingsbrief behorend bij de SiSa-bijlage verantwoordingsinformatie en in de provinciale jaarrekening bij de SiSa-bijlage de volgende tekst op:

“Om te voorkomen dat concurrentiegevoelige informatie publiekelijk beschikbaar wordt, stemt het ministerie van lenW ermee in dat de decentrale overheid de SiSa concessiegegevens voor de Regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV-concessies 2023, niet of niet per

concessie vermeldt in haar jaarverslag. Echter de jaarrekeningcontrole van de decentrale overheid, die tevens de SiSa-bijlage omvat, betreft ook deze niet (volledig) vermelde indicatoren. De decentrale overheid verstrekt deze gegevens echter wel per concessie via het CBS in het excelbestand Sisa-bijlage verantwoordingsinformatie 2024 aan lenW, zodat lenW de specifieke uitkering kan vaststellen”

Vraag 10. m.b.t. invullen verantwoordingsformulier BVOV 2021 en 2022

Er is onduidelijkheid bij het invullen van het verantwoordingsformulier BVOV 2021 (en 2022, waarin dezelfde indeling is gehanteerd): Waar dienen de werkelijke kosten, de referentiekosten en de specifieke covid-19 kosten te worden ingevuld?

Antwoord:

In het Word-document “Template verantwoordingsformulier BVOV 2021” (zie **bijlage 1 bij Q&A BVOV TVOV**) dienen

- op pagina 1, bij “*K1 Kosten in verband met de uitvoering van het openbaar vervoer in periode 1-1-2021 tot en met 31-12-2021 (realisatie kalenderjaar 2021)*”, de kosten te worden opgenomen, exclusief de kosten die in het verantwoordingsformulier bij K2²(de specifieke covid-kosten) worden vermeld.
- in de bijlage Tabel 1 specificatie per concessie, dienen bij K1 in de 4^e kolom “Realisatie kalenderjaar 2021 01/01-31/12/21” eveneens de kosten te worden opgenomen exclusief de specifieke covid-kosten die in de volgende regel bij K2 worden vermeld.

In het spreadsheet “excel_template_verantwoording_bvov_2021” dient in regel 74 bij “Totaal realisatie kosten 2021 (incl. afschrijvingen / financieringskosten)” het totaal van K1 en K2 te worden opgenomen: dat is dus INCLUSIEF de specifieke covid-kosten (zie bijlage 2 bij Q&A BVOV TVOV).

Vraag 11. Handelswijze lenW bij de TVOV 2023 lenW bij a. verlagen vaste exploitatiebijdrage, b. prestatieafhankelijke bijdragen en c. Ontbreken van of afgeven van een gekwalificeerde verklaring over de dienstregeling 2023. Zie bijlage 3 bij Q&A BVOV TVOV.

² K2. Kosten (01/01 – 31/12/2021) van de tussen de concessieverlener en concessiehouder overeengekomen maatregelen ter voorkoming van verdere verspreiding van het virus dat COVID-19 veroorzaakt, zoals in bijlage 2 van de regeling opgenomen.